

Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi

3400 CLUJ-NAPOCA, ROMÂNIA, str. ȚEBEI nr.21
tel. +(40) 264-420474 fax: +(40) 264-420470
www.romacenter.ro e-mail: info.romacenter.osf.ro
cod fiscal: 12550253

Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi

**Raport de activitate
2003 - 2004**

Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi

- raport activitate 2003 - 2004 -

Viziune

CRCR și-a propus să devină cel mai important partener al organizațiilor neguvernamentale ale romilor/comunităților de romi din România în pregătirea și derularea de programe coerente destinate îmbunătățirii situației romilor și a dezvoltării comunităților în care aceștia trăiesc.

CRCR va fi perceput ca o organizație eficientă, accesibilă și credibilă pentru comunitățile de romi, organizațiile neguvernamentale ale romilor, precum și pentru instituțiile publice sau alte organizații neguvernamentale active în domeniu.

Misiune

Misiunea Centrului de Resurse pentru Comunitățile de Romi este de a contribui la ameliorarea condițiilor de viață a comunităților de romi din România.

Obiectivele organizației

CRCR și-a propus să:

- sprijine eforturile comunităților de romi în vederea rezolvării problemelor specifice cu care acestea se confruntă;
- contribuie la identificarea și neutralizarea prejudecăților și a diferitelor forme de discriminare față de romi, precum și la îmbunătățirea comunicării dintre romi și ne-romi;
- sprijine dezvoltarea unei rețele de organizații neguvernamentale cu specific rom, capabile să dezvolte, în parteneriat cu autoritățile și comunitățile locale, soluții concrete la problemele specifice apărute;
- încurajeze exprimarea identității culturale a romilor;
- stimuleze implicarea activă a tinerei generații de romi;
- rămână deschis la noile oportunități create în domeniu, urmând ca în anul 2003 să își adapteze mai bine programele la contextul național și internațional.

Context

Guvernul României a aprobat în aprilie 2001 "Strategia de îmbunătățire a situației romilor", la a cărei elaborare a primit sprijinul Comisiei Europene prin intermediul unui program Phare (RO9803.01). Strategia este dezvoltată pentru o perioadă de 10 ani și include un plan de măsuri pentru primii 4 ani.

Strategia este construită pe următoarele principii: consens, utilitate socială, diviziune sectorială, descentralizare în implementare, compatibilitate a legislației, diferențiere identitară și egalitate. Strategia are ca țintă un grup larg și divers: romii, liderii politici, funcționarii publici, media și publicul general.

Strategia este rezultatul unei munci colaborative între reprezentanții societății civile a romilor (la a cărei dezvoltare Fundația pentru o Societate Deschisă și Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi au contribuit în mod direct prin programe de training, consultanță, granturi etc.) și reprezentanții guvernului; ea acoperă atât perspectiva guvernamentală a "sărăciei" ca problemă esențială a romilor, cât și perspectiva "discriminării și a excluderii sociale", perspectivă care aparține reprezentanților romilor.

Domeniile strategiei sunt: 1. Administrație publică și dezvoltare comunitară, 2. Locuințe 3. Securitate socială 4. Sănătate 5. Economic 6. Justiție și ordine publică 7. Protecția copilului 8. Educație 9. Cultură și religie 10. Comunicare și participare publică.

Organizațiile neguvernamentale ale romilor au înregistrat o dezvoltare continuă și au devenit, așa cum am menționat mai sus, un actor important în implementarea strategiei guvernamentale, în special prin intermediul proiectelor finanțate din fonduri Phare. În acest moment se poate vorbi, din păcate, de un relativ blocaj al Strategiei, datorită unor factori multipli. Organizațiile neguvernamentale ale romilor care au participat la realizarea Strategiei acuză lipsa de colaborare din partea Partidei Romilor Social Democrite, formațiune reprezentată în Parlamentul României ca urmare a prevederilor constituționale. Numărul de ONG-uri romi a crescut de la câteva organizații la începutul anilor '90 la peste 120 în anul 2002; se constată, de asemenea, o creștere a numărului de organizații constituite în mediul rural și în orașele mici; cu toate acestea, un număr mare de ONG-uri cu expertiză, capacitate și resurse se află în orașele mari și în București.

În iunie 2003 a avut loc un eveniment extrem de important pentru viitorul comunităților de romi – primul de acest fel care aduce împreună cele mai importante instituții internaționale și naționale alături de reprezentanții organizațiilor romilor. Este vorba de conferința organizată la Budapesta de către OSI New York, Banca Mondială și Uniunea Europeană, cu participarea Guvernelor țărilor aflate în procesul de aderare. Inițiativa domnului George Soros, „Decada Roma 2005-2015” a fost îmbrățișată de instituțiile participante și a fost salutăată de organizațiile romilor. La conferință au participat reprezentanți ai unor organizații neguvernamentale ale romilor și delegații de tineri romi din fiecare țară care săau adresat plenului conferinței.

Orientarea generală a CRCR

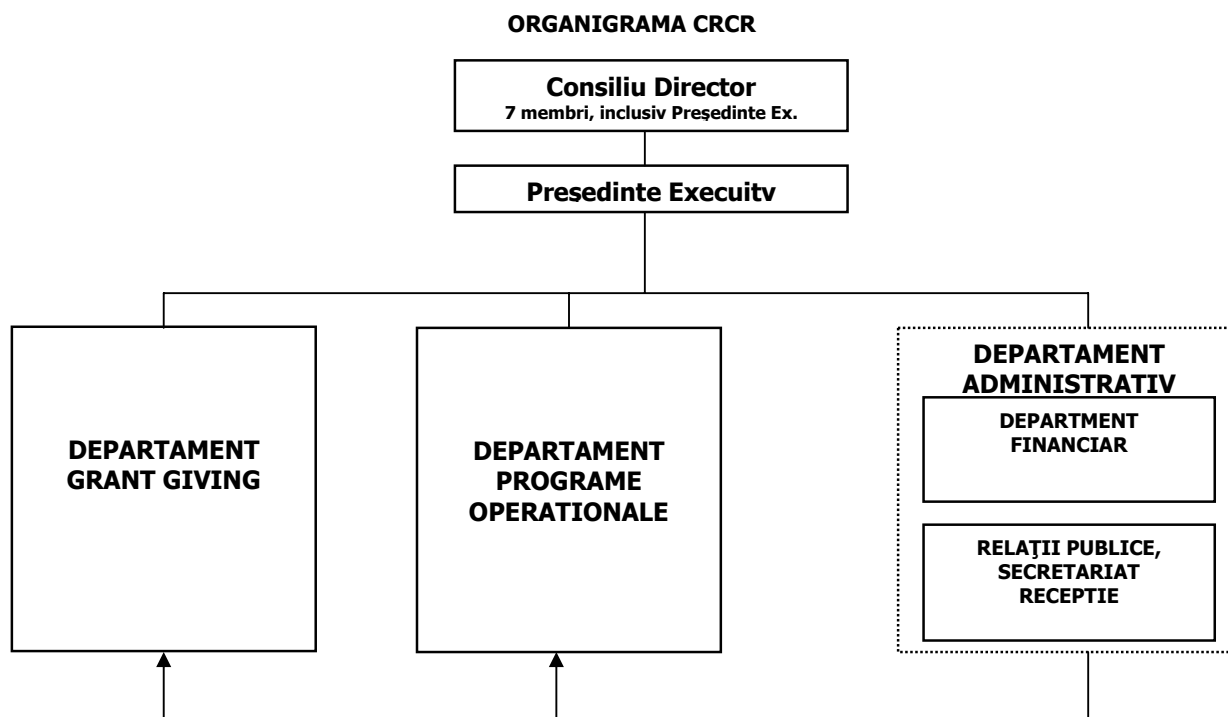
CRCR și-a propus să dezvolte un spectru larg de parteneri și finanțatori și și-a concentrat atenția către programele Uniunii Europene ca sursă consistentă și de durată de finanțare (aproximativ 65% din fondurile atrase provin din fonduri Phare). Orientarea menționată a avut ca scop principal întărirea capacității de management a organizațiilor neguvernamentale ale romilor și dezvoltarea unei „mase critice” de tineri romi capabili și motivați.

În urma negocierilor avute între Fundația pentru o Societate Deschisă, Delegația Comisiei Europene, Comitetul Director al Fondului de Parteneriat pentru Romi și Oficiul Național Pentru Romi din cadrul Guvernului (actualmente Oficiul pentru Problemele Romilor din cadrul Secretariatului General al Guvernului), CRCR (în urma acestor discuții statutul CRCR a fost modificat, iar Consiliul Director al centrului este format din 7 membri, prin fuziunea vechiului consiliu de Administrație cu Comitetul Director al Fondului de Parteneriat pentru Romi) a fost acceptat să devină organizația care va atrage și va gestiona fonduri pentru

îmbunătățirea situației romilor în România, inclusiv fonduri Phare.

Considerăm ca aceasta este o situație favorabilă pentru CRCR, probabil cea mai consistentă conexiune între Programele Uniunii Europene și SON. Rezultatul imediat al acestei legături este contractul direct (fără participarea la o licitație) pe care CRCR l-a semnat la sfârșitul anului 2001 pentru gestionarea unui program de granturi în valoare de 1 milion de Euro, continuare a Fondului de Parteneriat pentru Romi. În acest moment se află în pregătire lansarea unui alt program Phare (Sprijin pentru implementarea Strategiei de îmbunătățire a situației romilor) în valoare de 4,6 milioane de Euro, care vor fi administrate de CRCR.

Începând cu 2002, CRCR a dezvoltat două departamente: **Programe Operaționale** – pentru fundraising și implementare de programe de training, consultanță, dezvoltare comunitară în comunități de romi și **Programe de Granturi** – pentru managementul programelor sau componentelor de program de granturi.

Conform legislației actuale, CRCR va căuta să obțină statutul de "fundație de utilitate publică" iar aceasta va facilita accesul la resurse guvernamentale (legislația cere cel puțin 3 ani de existență a organizației, atingerea obiectivelor, gestionare corespunzătoare a resurselor financiare și materiale, o imagine publică pozitivă etc).

Pe termen mediu și lung CRCR va continua susțină programe de sprijin pentru aderarea la Uniunea Europeană și să fie un partener de încredere pentru Delegația Comisiei Europene în România și, de asemenea, să dezvolte relații de colaborare cu alți donatori în domeniul rom.

CRCR este organizație membră a "**Forumului Donatorilor**" (o rețea de donatori activi în România).

CRCR este organizație membră a "**Rural Net**" (o rețea de organizații neguvernamentale active în domeniul dezvoltării comunitare).

CRCR a colaborat între 2000 - 2003 cu:

- Organizațiile neguvernamentale ale romilor
- Oficiul Național pentru Romi
- OSI Budapesta, Roma Culture Program, Roma Participation Program, European Union Monitoring Accession Program - EUMAP
- Delegația Comisiei Europene în România
- MEDE European Consultancy Olanda
- Centrul Cultural Francez Cluj-Napoca
- ARDOR – Asociația Română pentru Dezbateri, Oratorie și Retorică
- Organizația Internațională pentru Migrații România
- Charles Stuart Mott Foundation USA
- Asociația Română de Dezvoltare Comunitară
- Fundația pentru Schimbări Democratice
- Institutul pentru Cercetarea și Prevenirea Criminalității din cadrul IGP

Finanțatorii CRCR:

- Fundația pentru o Societate Deschisă, Romania
- Westminster Foundation for Democracy, Anglia
- Delegația Comisiei Europene în România
- Inițiativa Europeană pentru Democrație și Drepturile Omului
- Organizația Internațională pentru Migrații, România
- Co-Operating Dutch Funds Central and Eastern Europe
- Ministerul Finanțelor Publice, Oficiul de Plăți și Contractare Phare, România
- Charles Stewart Mott Foundation, USA
- European Roma Rights Center, Budapest
- Roma Participation Program, Open Society Institute
- Ambasada Canadei

Direcțiile principale de acțiune

CRCR și-a păstrat linia generală de programe, dar a reușit să le adapteze la nevoile pe plan național. CRCR a încercat, pe de-o parte, să își organizeze programele în jurul unor teme pentru care a dezvoltat expertiză și este recunoscut ca atare iar pe de altă parte să nu acționeze decât la un nivel redus în zona de programe pentru care alte organizații, în special cele ale romilor, au dezvoltat expertiză. Astfel, CRCR are activități limitate în domenii

în care alte organizații reprezentative pentru societatea civilă romă sunt recunoscute:

- Romani CRIS – drepturile omului, anti-discriminare, sănătate, media;
- Agenția de Dezvoltare Comunitară "Împreună" – calificare profesională, dezvoltare comunitară, educație;
- Centrul Romilor pentru Politici Publice "Aven Amentza" – promovarea culturii, anti-discriminare, politici publice.

Programele de granturi ale CRCR din fondurile FSD au fost reduse după 2001 la minim, în timp ce programele operaționale au crescut în importanță. Acest lucru a avut loc și pe fondul interesului crescut al unor finanțatori importanți ca Uniunea Europeană, USAID, Banca Mondială și alții pentru programele pentru romi.

Totodată, această orientare pe care o considerăm corectă din punctul de vedere al dezvoltării sănătoase a CRCR, a dus la anumite dificultăți ale organizațiilor neguvernamentale ale romilor, care, după reducerea fondurilor disponibile Soros, nu au reușit atragerea de fonduri substanțiale din programele europene.

Conducerea Centrului și personalul

Consiliul Director al CRCR este, conform statutului, format din 7 membri. În acest moment putem vorbi de doar cinci membri activi, dintre care trei sunt personalități ale societății civile române.

Pentru cele două locuri vacante rămase există mai multe propuneri, printre care:

- **Iulius Albert Rostas**, activist rom, actualmente expert la Roma Participation Program, OSI Budapesta;
- **Florin Grigorie**, economist, om de afaceri de etnie romă;
- **Marian Preda**, profesor, Facultatea de Sociologie și asistență Socială, Universitatea București;

Aceste propuneri vor fi discutate în următoarea ședință a CD și vor fi derulate procedurile statutare, inclusiv aprobarea CN FSD.

Personalul permanent (salarizat din fonduri Soros) al CRCR este format din:

- **Președinte Executiv:** Florin Moisă
- **Departament programe operaționale:**
  - o Claudia Macaria, Coordonator de Programe
  - o Adriana Iordache, Asist. Coord. Programe
  - o Marta Herki, Asist. Coord. Programe
  - o Rareș Beuran, Asist. Coord. Programe
- **Departament granturi:** Radu Lăcătuș, Adrian Munteanu, Paul Dumitrache, Ghica Gheorghiu, Maria Ursu, Iana Eves
- **Asistent Secretariat-Recepție:** Delia Mureșan
- **Economist:** Mirela Angela Cotroază

CRCR dispune de angajați cu normă redusă de lucru pentru activități punctuale sau pentru activitățile din diferite programe de granturi sau operaționale –

majoritatea acestora fiind romi. Schimbarea legislativă din martie 2003 a dus la reducerea numărului de colaboratori de la o medie de 35 pe an la 20 pe an.

Poziționarea CRCR:

- Dezvoltarea societății civile rome;
- Dezvoltarea tinerei generații de activiști romi
- Dezvoltare comunitară
- Promovarea culturii și limbii Romani
- Administrare de programe cu finanțare U.E. (Phare)

Avantaj competitiv CRCR:

- CRCR - organizație membră Soros Open Network;
- CRCR - organizație membra a Forumului Donatorilor din România;
- CRCR - organizație membră Rural Net;
- Cultură organizațională bazată pe principiile societății deschise;
- Expertiză în management de proiect, training, dezvoltare comunitară;
- Expertiză în administrarea de scheme de granturi Phare;
- Percepție pozitivă din partea partenerilor, colaboratorilor și a multor organizații;

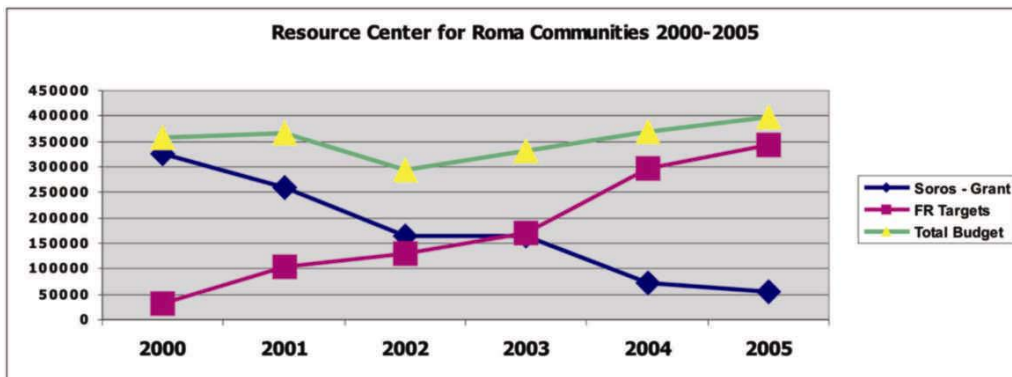
- Un număr mare de tineri și studenți romi din toată țara care lucrează cu CRCR;
- Colaborare directă cu diferite instituții publice relevante pentru domeniul de activitate (național/internațional);
- O bună infrastructură, moștenită de la FSD și dezvoltată ulterior;
- O strategie realistă;
- Un spectru destul de larg de finanțatori.

Așteptările în privința străngerii de fonduri:

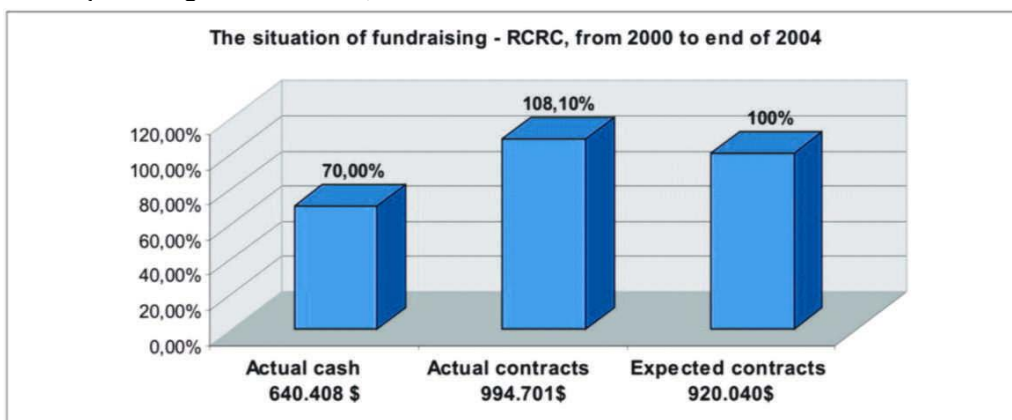
- **În contextul actual, este de așteptat ca îmbunătățirea situației populației de romi din România și din alte țări să nu poată fi realizată decât cu un orizont de timp mediu și lung;**
- **Problema romilor va continua să fie pe agenda publică europeană/internațională; (Deceniul Incluziunii Romilor 2005 – 2015)**
- **Ne așteptăm ca în acest context interesul pentru finanțarea unor programe în domeniu să rămână ridicat;**
- **CRCR va rămâne un partener important, eficient și de încredere pentru sursele de finanțare în domeniul rom.**

Situația financiară a CRCR

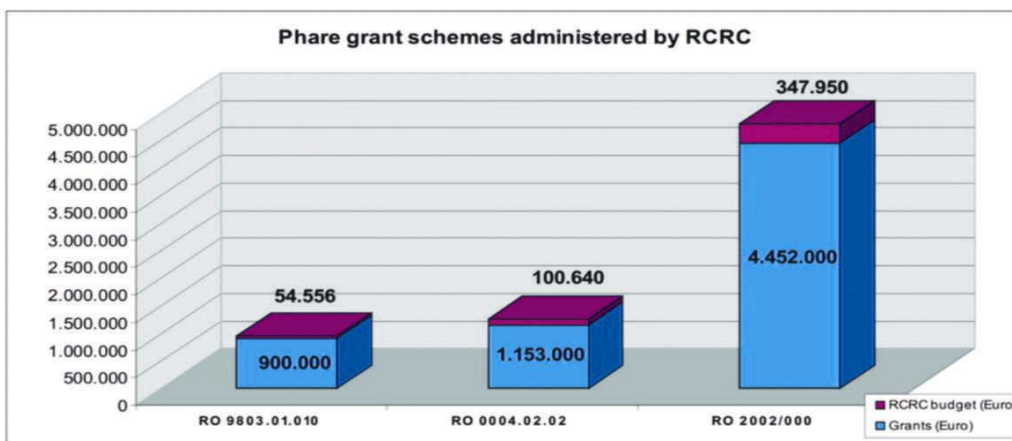
1. Fundraising așteptat pentru CRCR:

2. Situația strângerii de fonduri, Noiembrie 2004

3. Scheme de granturi Phare administrate de CRCR

Analiza financiară 2002 – 2004

- mii lei -

	2002	2003	2004
I. Venituri din activitățile fără scop patrimonial - TOTAL	14.348.813	6.039.252	19.960.951
Venituri din donații	7.399	0	0
Venituri din sponsorizări (contracte de granturi primite in LEI)	11.432.448	2.815.546	12.104.125
Venituri din dob. obținute din plasarea disponib. rezultate din activit. fără scop patrim.	46.894	111.355	325.319
Ajutoare și împrumuturi nerambursabile din surse externe (contracte de granturi primite in Euro sau USD, din surse externe)	2.645.548	2.927.842	901.867
Alte venituri din activitățile fără scop patrimonial - total	216.524	184.509	32.450
Venituri din acțiuni ocazionale potrivit statutului	0	0	6.597.190
II. Cheltuieli privind activitățile fără scop patrimonial - TOTAL	11.735.840	7.415.911	15.956.303
Cheltuieli materiale	567.167	534.382	957.117
Cheltuieli cu alte servicii executate de terți	5.380.704	3.112.554	10.264.547
Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate	76.867	63.474	23.350
Cheltuieli cu personalul	2.993.924	2.661.525	2.906.836
Alte cheltuieli de exploatare	533.568	154.743	1.184.853
Cheltuieli financiare – total	4.759	96.682	0
Cheltuieli excepționale / donații și subvenții acordate	2.178.851	792.551	0
Cheltuieli cu amortizare	0	0	619.600
III. Rezultatul activităților fără scop patrimonial	+2.612.973 <i>+90,102 USD</i>	-1.376.659 <i>-47,471 USD</i>	+4.004.648 <i>+138,091 USD</i>
IV. Venituri totale	14.348.813 <i>+494,7862 USD</i>	6.039.252 <i>+208,250 USD</i>	19.960.951 <i>+688,308 USD</i>
V. Cheltuieli totale	11.735.840 <i>404,684 USD</i>	7.415.911 <i>264,410 USD</i>	15.956.303 <i>550,217 USD</i>
VI. Rezultatul net al exercițiului	+2.612.973 <i>+90,102 USD</i>	1.376.659 <i>-47,471 USD</i>	+4.004.648 <i>+138,091 USD</i>

PROGRAMELE CRCR 2003 - 2004

1. Titlu proiect: "Împreună"

Scopul programului este de a crea modele de cooperare, coexistență și dezvoltare în 24 de comunități interetnice din Transilvania și Banat în perioada ianuarie 2002 – noiembrie 2003.

Obiective:

- Reducerea marginalizării și auto-marginalizării comunităților de romi.
- Crearea grupurilor de inițiativă ce vor determina o schimbare pe termen lung în domeniul dezvoltării comunitare și a relațiilor interetnice.
- Dezvoltarea conștiinței civice, încurajarea inițiativelor locale responsabile în vederea implicării grupurilor comunitare în acțiuni de dezvoltare.
- Susținerea dezvoltării comunitare în regiunile multietnice.

Grupul țintă:

Comunitățile selectate în 2002 și 2003:

Cluj: *Nireș, Finișel, Aghireș, Sânpaul*

Sibiu: *Bazna, Nemsă, Valea Viilor, Biertan*

Mureș: *Sânpaul, Uila, Deaj, Goren*

Alba: *Unirea, Decea*

Sălaj: *Meseșeniul de Sus, Sânmihaiul Almașului*

Bistrița: *Reteag*

Timiș: *Checea, Comloșu-Mic, Cărpiniș, Mașloc*

Hunedoara: *Uricani*

Satu-Mare: *Terebești, Craidorolț*

Principalele activități:

- Formarea echipei de facilitatori comunitari.
- Selectarea comunităților.
- Identificarea liderilor și formarea grupurilor de inițiativă.
- Întâlniri de lucru a grupurilor de inițiativă pentru analizarea nevoilor și planificarea acțiunilor comunitare.
- Sesiuni de instruire a liderilor comunitari în "Leadership și Dezvoltare Comunitară" și „Scrierea propunerilor de finanțare”.

- Vizite de schimb de experiență între comunitățile facilitate.
- Lansarea unui concurs de micro-granturi (500 – 1000 USD) pentru proiecte de dezvoltare comunitară.

Rezultate:

- Îmbunătățirea relațiilor interetnice din comunitate, creșterea interactivității / cooperării între romi și neromi prin:
  - crearea grupurilor de inițiativă/asociațiilor comunitare cu componentă interetnică.
  - participarea comună la identificarea nevoilor, ierarhizarea lor, procesul decizional și soluționarea prin acțiuni comunitare în care au fost angrenați și alți membri ai comunității.
- Creșterea capacității comunităților de a se organiza.
  - Înființarea a 11 (ONGuri) asociații comunitare și 5 grupuri comunitare active;
- Creșterea capacității grupurilor comunitare de a dezvolta proiecte comunitare
  - Peste 150 de lideri comunitari au participat la sesiuni de instruire în *Dezvoltare Comunitară și Scrierea Propunerilor de Finanțare*
- Îmbunătățirea situației membrilor comunității ca urmare a inițiativelor liderilor comunitari: mică infrastructură – creare/reabilitare surse de apă, căi de acces, iluminat public, parc de joacă pentru copii, construirea de grupuri sociale în școală, activități de curățare a spațiilor verzi, văilor, activități educative și culturale cu copiii și membrii comunității.
- Facilitarea accesului la servicii în comunitate:
  - Înființarea a 2 Centre Comunitare: Unirea (Alba), Bazna (Sibiu)
- Crearea și dezvoltarea parteneriatelor cu asociațiile comunitare
  - În derularea activităților comunitare inițiate de grupurile de inițiativă-
  - 4 proiecte depuse de Primăria în parteneriat cu asociațiile comunitare, spre finanțare în cadrul Programului Phare de Sprijinire a Implementării Strategiei Naționale de Îmbunătățirea Situației Romilor în 2004: Unirea, Nemsă, Valea Viilor, Bazna.
- Dezvoltarea comunităților prin continuarea programului de dezvoltare comunitară derulat de CRCR în parteneriat cu Fundația Heiffer România: *Nemsă și Deaj*.

Continuitate:

Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi intenționează să sprijine în viitor grupurile de inițiativă și asociațiile din comunitățile facilitate prin:

- dezvoltarea capacității membrilor asociațiilor de a atrage fonduri, de a elabora și gestiona proiecte, livrare de informații privind procesul de aderare al României la UE și modul de accesare a fondurilor europene.
- Facilitarea schimburilor de experiență între comunitățile facilitate.

Pentru perioada 2004 – 2005 Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi a obținut un grant de 50,000 USD din partea Fundației Charles Stewart Mott Foundation SUA pentru a continua programul "Împreună".

Activități principale în 2004 – 2005:

- Formarea unei noi echipe de facilitatori comunitari;
- Un nou proces de facilitare (Ciclul 3) în 14 comunități interetnice din România;
- Derularea de servicii de instruire și campanii de informare pentru asociațiile și grupurile comunitare;
- Facilitarea schimburilor de experiență între asociațiile/grupurile comunitare.

Buget: 80,000 USD (2002 – 2003)

Finanțator: Fundația Charles Stewart Mott Foundation SUA și Fundația pentru o Societate Deschisă România

Partener: Asociația Română de Dezvoltare Comunitară (ARDC)

Coordonator de proiect: Claudia Macaria

Asistent de proiect: Adriana Iordache

2. Titlu: Educație civică prin limba maternă romani

Scop: Creșterea capacității a 30 de școli cu ore de predare în limba romani, de a dezvolta activități de educație civică în școală și în comunitățile de romi aferente.

Obiective:

1. Creșterea competențelor profesionale în domeniul educației civice a 30 de învățători și profesori de limba romani din România, pe o perioadă de 3 luni.
2. Accesul a 900 de copii romi la ore de limba romani prin promovarea culturii civice într-o perioadă de 6 luni.
3. Creșterea participării civice a romilor din cele 30 de comunități din România, la alegerile electorale din 2004, într-o perioadă de 5 luni.

Beneficiarii direcți: 30 de institutori romi

Grupul țintă: - peste 900 de copii romi; peste 8000 romi din care 1800 romi părinți ai elevilor.

Principalele activități:

- Organizarea a 4 sesiuni de instruire în educație civică pentru cei 30 de institutori romi: educație interculturală, relații interetnice, educație electorală, consiliere pentru părinți romi
- Elaborarea unui ghid practic/manual auxiliar bilingv de educație civică în limba română și romani;
- Activități școlare: promovarea valorilor educației civice în timpul orelor de limba romani;
- Activități extrașcolare derulate de institutori în comunitățile de romi: Organizarea de grupuri de discuții în comunitate cu tinerii - promovarea educației civice, cu părinții - sprijinirea educației școlare și campanii de educație electorală și încurajare a participării la vot în 30 de comunități de romi.
- Organizarea unei întâlniri finale de schimb de experiență, practici pozitive și lansare a manualului/ghidului practic bilingv de educație civică.

Rezultate:

- Dezvoltarea profesională a 30 de institutori care au participat la cele 4 module de instruire în educație civică.
- Îmbunătățirea relației între institutori și celelalte cadre didactice.
- Peste 900 de elevi romi au participat la cursuri de limba romani prin promovarea culturii civice
- Diversificarea, îmbunătățirea calității cursurilor de limba romani prin promovarea valorilor educației/culturii civice pentru peste 900 de elevi romi din 30 de școli din țară.
- Creșterea nr. de ore de limba romani în care sunt promovate tematici de educație civică
- Creșterea nr. de romi din peste 30 de comunități de romi, care au participat la alegerile locale din 2004.
- Îmbunătățirea relației elev-elev, profesor-elev, părinți- elev în 30 de comunități de romi din România în urma consilierilor de grup și individuale.
- Creșterea capacităților manageriale ale celor 30 de învățători romi în procesul de pregătire și organizare a campaniilor de educație civică, incluzând campaniile de educație electorală în comunitățile de romi.
  - 3 institutori au fost observatori APD;
  - 1 institutor a fost ales consilier local în Pusta Vale (2700 romi)
- Creșterea implicării institutorilor în activități de consiliere, sprijinire a elevilor și părinților :
  - Diminuarea abandonului școlar;
  - 34 de elevi romi au intrat la liceu și 113 la Școli Profesionale și de Meserii.
  - Îmbunătățirea comunicării între romi și neromi.
  - Înființarea unei rubrici despre romi, istorie, tradiții, valori, în ziarul local "Gyergyoi Kiseysag" din loc. Gheorgheni.
  - Îmbunătățirea condițiilor de sănătate.
  - 180 de elevi și 365 de adulți au obținut acte de identitate;
- Creșterea gradului de implicare al institutorilor romi în îmbunătățirea situației romilor:
  - Implicarea în activități comunitare: crearea de surse de apă potabilă în comunitatea de romi; cursuri de conversie / reconversie pentru 86 de romi.
  - Consolidarea relației cu autoritățile locale.
- Creșterea nr de tineri romi care participă la acțiuni civice și grupuri de discuții pe tematici de educație civică din cele 30 comunități implicate.
- Aproximativ 12406 de părinți, membrii ai comunității au beneficiat de campanii de educație civică în martie-aprilie 04.
- A crescut numărul romilor care au participat la vot;
- Diminuarea procentului de voturi anulate.
- Creșterea interesului pentru actul electoral.
- S-au întocmit carti de identitate provizorii pentru a facilita accesul la vot al romilor.

Buget: 78,674 Euro**Perioada de implementare:** decembrie 2003 – august 2004**Finanțator:** Uniunea Europeană prin programul Phare Societate Civilă – Componenta Educație Civică.**Partener:** Universitatea București – CREDIS; Fundația Phoenix București, PER Tg. Mureș, Asociația Pro Democrația Cluj.**Coordonator de proiect:** Claudia Macaria**Asistent de proiect:** Maria Ursu

3. Titlul: Tinerii romi promotori ai integrării europene

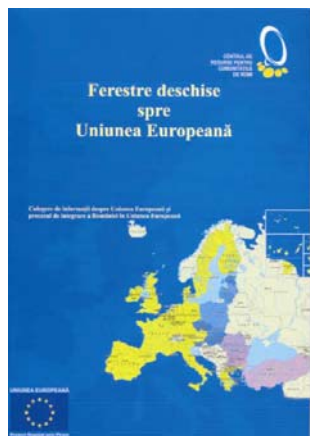
Scopul: Mărirea gradului de vizibilitate a Uniunii Europene și a strategiei de aderare a României în comunități rurale interetnice și public mai puțin informat din România.**Obiective:**

1. Dezvoltarea profesională a unui grup de 20 de instruttori și facilitatori comunitari romi în problematica aderării României la Uniunea Europeană, într-o perioadă de 3 luni.
2. Îmbunătățirea expertizei sectoriale în domeniul procesului de integrare al României la Uniunea Europeană a 20 de experți romi din Birourile Județene pentru Romi (BJR) din cadrul a 20 de Prefecturi din România și a 400 de membri ai grupurilor de lucru implicate în implementarea Strategiei Naționale de Îmbunătățirea Situației Romilor, într-o perioadă de 6 luni.
3. Îmbunătățirea accesului la informație asupra aderării României la Uniunea Europeană în 20 comunități rurale interetnice din Transilvania și Banat, într-o perioadă de 6 luni.

Grupurile țintă: 10 județe/comunități interetnice din Alba, Bistrița, Sălaj, Satu Mare, Cluj, Timiș, Mureș, Hunedoara și Sibiu unde Centrul derulează programe de facilitare și dezvoltare comunitară și grupurile de lucru/actorii implicați în implementarea Strategiei de Îmbunătățire a situației romilor la nivel local din 20 de județe ale țării;

Activități principale:

1. Instruirea echipelor de instructori romi și facilitatori comunitari ai CRCR în problematica vizibilității Uniunii Europene, strategia de aderare a României, instituțiile europene, fondurile europene, managementul financiar al proiectelor PHARE.
2. Organizarea de campanii de informare publică cu sprijinul Birourilor Județene pentru romi și a grupurilor/asociațiilor comunitare din comunitățile rurale interetnice.

Rezultate :

- 20 de instructori și facilitatori romi instruiți:
  - Cunoștințe adecvate legate de aderare pentru instructorii și facilitatorii romi;
  - Abilități sporite de a reda tematica europeană pe înțelesul tuturor, etc;
  - Posibilitatea de a replica cunoștințele legate de aderare în activități viitoare;
- 40 de campanii de informare despre integrarea României în UE.
- 400 de membri ai grupurilor mixte din 20 de județe ale țării și
- aproximativ 1000 membri din cele 20 de comunități rurale implicate (50 pers/comunitate) vor:
  - avea informații legate de costurile și beneficiile aderării României la Uniunea Europeană;
  - fi pregătiți să elaboreze planuri de dezvoltare locală în concordanță cu cerințele procesului de aderare, a strategiilor de dezvoltare regionale.
- Cel puțin 20 de planuri de dezvoltare elaborate de grupul țintă.
- Va crește gradul de absorbție al fondurilor europene alocate îmbunătățiri situației romilor și a dezvoltării comunităților rurale.
- Vor crește abilitățile de analiză, luare a deciziilor a grupurilor mixte de lucru din cele 20 de județe și a grupurilor de inițiativă din cele 20 de comunități rurale.
- Va crește numărul asociațiilor profesionale (asociații agricole etc) ca urmare a implementării planurilor de dezvoltare locală.
- Campaniile de informare asupra vizibilității Uniunii Europene și a strategiei de integrare a României la

Uniunea Europeană va pregăti atât beneficiarii direcți cât și grupurile țintă, să înțeleagă și să se pregătească pentru competitivitate – atât ONGurile, cât și autoritățile locale.

- Prin derularea sesiunilor de instruire în management financiar pe proceduri Phare va crește gradul de eficiență în utilizarea fondurilor europene.
- Va crește expertiza instructorilor și facilitatorilor romi în management financiar pe proceduri Phare și posibilitatea implicării lor în sesiuni de instruire și consultanță a grupurilor comunitare și asociațiilor locale din mediul rural.

Costul proiectului: 27,840 Euro

Perioada de implementare: decembrie 2003 – noiembrie 2004

Finanțator: Uniunea Europeană - Fondul Europa 2002 și Fundația pentru o Societate Deschisă România

Coordonator de proiect: Claudia Macaria

Asistent de proiect: Adriana Iordache

4. Titlu: **Campanii de educație electorală în comunități interetnice**

Scopul: Consolidarea proceselor și practicilor democratice la alegerile locale și generale din România, în 2004.

Obiectiv general:

Creșterea participării civice a comunităților rurale interetnice la alegerile locale și generale din România în 2004.

Grup țintă: 30 de comunități interetnice din România în care CRCR a implementat programe de facilitare și dezvoltare comunitară în perioada 2002-2004.

Rezultate:

- Îmbunătățirea capacității liderilor și facilitatorilor comunitari de a conduce campaniile de educație civică/electorală în 30 de comunități de romi.
- Creșterea participării societății civile la schimbarea mentalităților și atitudinilor în privința exercitării drepturilor de vot.
- Creșterea conștientizării de către cetățeni a drepturilor lor constituționale de vot.
- Creșterea reprezentării etniei rome în funcțiile de administrație locale.
- Îmbunătățirea capacității societății civile de a promova practicile de succes utilizate în campaniile de educație civică.
- Dezvoltarea unei rețele între ONGuri, liderii comunitari și administrația locală și centrală.
- Creșterea numărului femeilor rome care au votat.

Parteneri:

Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi
Asociația Pro Democrația Cluj

Costul Proiectului: 40,921 USD

Finanțator: **Ambasada Canadei** la București, prin programul de suport guvernamental pentru România și Bulgaria și de CRCR din fonduri primite de la Fundația pentru o Societate Deschisă România.

Coordonator de proiect: Claudia Macaria

Asistent de proiect: Marta Herki

5. Titlul: Program complex de pregătire a tinerilor experților romi din Birourile Județene pentru Romi

Buget: 22,000 USD.

Finanțatori: Fundația pentru o Societate Deschisă România

Descriere proiect: În dorința de a contribui la implementarea strategiei de îmbunătățirea situației romilor, CRCR, a implementat în perioada 2002 – 2003 un program de pregătire complexă pentru 30 de experți romi din cadrul Birourilor Județene pentru Romi (BJR sunt structuri de implementare a Strategiei la nivel județean)

Parteneri în implementarea acestui program au fost:

- **Oficiul Național pentru Romi**
- **Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile**
- **Asociația Română pentru Dezbateri, Oratorie și Retorică – filiala Transilvania**
- **Experți în administrație publică și drepturile omului.**

Obiective:

- Facilitarea pregătirii profesionale și a dezvoltării abilităților și aptitudinilor unui grup 30 de experți romi angajați în prefecturi pentru facilitarea implementării Strategiei Guvernului României de Îmbunătățirea Situației Romilor.
- Creșterea gradului de implicare a experților romi în proiecte / acțiuni care vizează îmbunătățirea situației romilor.
- Activarea și sensibilizarea instituțiilor publice locale la problematica comunităților de romi și implementarea Strategiei Guvernului României de Îmbunătățirea Situației Romilor.

Beneficiari: 30 de experți romi din cadrul Birourilor Județene pentru Romi.

Programul a constat în cinci module de pregătire:

- **Strategii de comunicare și Leadership (31 octombrie - 2 noiembrie 2002);**
- **Legislație în administrația publică și drepturile omului (17 - 19 ianuarie 2003);**
- **Scrierea propunerilor de finanțare (21 - 23 februarie 2003);**
- **Dezvoltare comunitară (28 - 30 martie 2003);**
- **Managementul proiectelor finanțate din fonduri Phare (25 - 27 aprilie 2003);**

Selecția candidaților s-a făcut cu ajutorul Oficiului Național pentru Romi pe baza formularului de înscriere completat.

Rezultate:

- Creșterea capacității organizaționale a Birourilor Județene pentru Romi din cadrul a 30 de Prefecturi din țară.
- Creșterea capacității de comunicare și colaborare între experții romi și colaboratorii apropiați implicați în implementarea Strategiei.

- Îmbunătățirea modului de funcționare a Birourilor Județene pentru Romi și creșterea eficienței în termeni de profesionalism în punerea la dispoziție de servicii în folosul comunităților de romi.

6. Titlu: Pregătirea tinerilor jurnaliști romi pentru televiziunea locală

Descriere program:

Prin acest proiect CRCR dorește crearea unei surse de informare permanente asupra evenimentelor cu specific rom, la două studii teritoriale ale Televiziunii Române (Cluj și Timișoara).

Proiectul se adresează în mod direct telespectatorilor romi și ne-romi din Transilvania și Banat, dar și din restul țării, precum și organizațiilor neguvernamentale ale romilor.

Activitățile principale

- sesiuni de instruire a 10 tineri romi cu noțiuni elementare pentru a concepe materiale TV.
- producerea emisiunii de televiziune "Amari Emisiunea" în colaborare cu TVR Cluj.
- realizarea unui film documentar despre proiect.
- întâlnire de lucru a echipei proiectului cu directorii studiourilor locale TVR, stabilirea strategiei de introducerea în grila de programe a emisiunilor pentru romi la TVR Timișoara.

Obiective:

- Crearea unui nucleu profesional format din tineri romi care să aibă cunoștințe de bază în munca din televiziune, prin efectuarea unei selecții și instruirii a tinerilor romi din centrele universitare Timișoara și Cluj.
- Crearea premiselor pentru realizarea a două emisiuni permanente de televiziune pentru romi la studiourile teritoriale ale Televiziunii Române din Timișoara și Cluj.
- Creșterea gradului de prezentare a specificității locale a problemelor cu care se confruntă comunitățile de romi, în regiunile Banat și Transilvania.

Grupul (grupurile țintă):

- Beneficiarii direcți; 10 tineri studenți romi care vor fi pregătiți cu noțiuni de bază în vederea conceperii și realizării unor programe de televiziune.

- Beneficiarii indirecti; comunitățile de romi din Banat și Transilvania, precum și telespectatorii din 15 județe ale României atât romi cât și neromi.

Principalele acțiuni (2004):

- sesiuni de instruire a 10 tineri romi cu noțiuni elementare pentru a concepe materiale TV.
- producerea emisiunii de televiziune "Amari Emisiunea" în colaborare cu TVR Cluj.
- realizarea unui film documentar despre proiect.
- întâlnire de lucru a echipei proiectului cu directorii studiourilor locale TVR, stabilirea strategiei de introducerea în grila de programe a emisiunilor pentru romi la TVR Timișoara.

Rezultate:

- 10 studenți romi care vor avea experiență în munca din televiziune, cu posibilitatea ca unii dintre ei să fie angajați la studiourile teritoriale ale TVR pentru realizarea emisiunilor pentru romi.
- Introducerea în grila de program a Studiourilor Teritoriale ale TVR Timișoara și Craiova a 15 minute lunar destinate romilor.
- Existența a minim 45 de minute de programe de televiziune pentru romi, lunar pe canalul 2 al TVR.
- Semnalarea unor probleme cu care se confruntă comunitățile de romi va determina ca autoritățile publice locale să se implice mai mult în soluționarea acestora.
- Se va reduce gradul de intoleranță între romi și ne-romi printr-o mai bună cunoaștere reciprocă determinată de prezentarea unor alte aspecte ale comunităților diferite de clișeele și stereotipurile din mas-media.
- Promovarea identității romilor prin folosirea limbii romani în cadrul programelor de televiziune naționale.

Beneficiari în anul 2004:

Benefiviari direcți 10 studenți romi și indirect comunitățile de romi din Transilvania și Banat.

Buget de cheltuieli (2003-2004): 29.886 EURO

Finanțator: Uniunea Europeană prin fonduri Phare, linia de finanțate Dezvoltarea Societății Civile - Mass-Media Independentă,

Coordonator Program: Rareș Beuran

7. Titlu: „Monitorizarea cazurilor de încălcare a drepturilor omului”

Finanțator: ERRC – European Roma Rights Center

Obiective: Cercetare și documentare în domeniul respectării drepturilor romilor în regiunile Moldova și Transilvani (ianuarie - aprilie 2003)

Descriere: Cercetarea a fost concentrată în special pe cazurile de discriminare, violarea drepturilor civile și politice ale romilor și pe incapacitatea autorităților de a asigura facilități și protecție adecvată populației de etnie Roma.

Rezultate:

- Documentare privind situații de segregare școlară în județele Iași, Cluj, Harghita, Suceava;
- Monitorizarea presei locale in județele din Moldova și Transilvania;
- Un proces pe rol, pentru evacuarea a 4 familii de romi;
- Sesizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și a Parchetului de pe lângă Judecătoria Turda într-un caz de încălcare a drepturilor civile ale romilor.

8. Titlu: "Monitorizarea implementării Strategiei de îmbunătățire a situației romilor"

Finanțator:

OSI - Roma Participation Program

OSI – European Union Monitoring Accession Program

Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi

Obiective:

- Dezvoltarea de către organizațiile studenților și tinerilor romi a abilităților de monitorizare a implementării de politici publice;

- Monitorizarea implementării la nivel local a HG 430/2001 – Strategia Guvernului României de Îmbunătățire a Situației Romilor”.

Județele țintă: Cluj, Iași, Brăila, Timiș, Dolj.

Activități realizate:

- S-a format o echipă de 10 tineri activiști romi (2 din fiecare județ)
- a fost realizată o sesiune de instruire a echipei în domeniul monitorizării și a redactării de rapoarte;
- a început activitatea de monitorizare la nivel local
- au fost realizate mese rotunde în cele cinci județe cu participarea reprezentanților organizațiilor neguvernamentale și a instituțiilor publice
- a fost publicat raportul de monitorizare în limbile română și engleză
- a fost realizată lansarea raportului al București, septembrie 2004.

Rezultate:

- preluarea în Raportul de țară pe 2004 al Comisiei Europene privind progresele Românilor în procesul de aderare a unora dintre concluziile raportului
- diseminarea raportului la nivelul organizațiilor neguvernamentale ale romilor și a Birourilor Județene pentru Romi din cadrul Prefecturilor
- diseminarea rezultatelor raportului la nivelul Parlamentului European, într-o acțiune care va avea loc în decembrie 2004

9. Titlu: „Dezvoltarea Societății Civile Phare RO 0004.02.02 Fondul pentru Îmbunătățirea Situației Romilor”

2002 – 2004:

- Programul Phare de Dezvoltare a Societății Civile 2000 - Fondul pentru Îmbunătățirea Situației Romilor;
- Autoritatea contractantă: Ministerul Finanțelor Publice – Oficiul de Plăți și Contractare Phare;
- 36 granturi în domeniile: administrație publică și dezvoltare comunitară, educație, sănătate, servicii sociale, participare civică.
- 1.153.000 Euro - granturi;
- 100.640 Euro - contract CRCR

Rolul CRCR:

- pregătire lansare program;
- lansare program,
- consultanță pentru aplicanți;
- organizare evaluare;
- pregătire raport evaluare;
- vizite de precontractare;
- contractare;
- sprijin, consultanță, monitorizare;
- raportare intermediară și finală;
- evaluare.

10. “Sprijin pentru strategia națională de îmbunătățire a stuației romilor” Phare RO 2002/000-586.01.02

Autoritate de Implementare

Unitatea de Implementare de Proiecte/Agenția Națională pentru Romi/Secretariatul General al Guvernului

Autoritate Contractantă:

Ministerul Finanțelor Publice – Oficiul de Plăți și Contractare Phare

Domenii de finanțare:

- Sănătate
- Pregătire profesională
- Activități generatoare de venituri
- Mică infrastructură
- Locuințe sociale

Granturi – 4,452,000 Euro

CRCR contract – 348,750 Euro

